EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.4.2023
COM(2023) 215 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

EAGFi kulude kohta
Varajase hoiatamise süsteem nr 1-3/2023

Sisukord

1. **EAGFI 2023. AASTA EELARVEMENETLUS** 1

2. **EAGFI SIHTOTSTARBELINE TULU** 1

3. **PÕLLUMAJANDUSRESERV** 2

4. **MÄRKUSED EAGFI 2023. AASTA EELARVE ESIALGSE TÄITMISE KOHTA** 2

4.1. **TEATAVATESSE SEKTORITESSE SEKKUMISED ÜPP STRATEEGIAKAVADE RAAMES** .. 2

4.2. **ÜPP STRATEEGIAKAVADEST VÄLJA JÄÄVAD TURUGA SEOTUD KULUD** 2

4.3. **OTSETOETUSED VÄLJASPOOL ÜPP STRATEEGIAKAVASID** 3

5. **EAGFI SIHTOTSTARBELISE TULU RAKENDAMINE** 4

6. **JÄRELDUSED** 4

LISA: EAGFI ASSIGNEERINGUTE ESIALGNE KASUTAMINE KUNI 31.1.2023

1. EAGFI 2023. AASTA EELARVEMENETLUS

Euroopa Parlament võttis 23. novembril 2022 vastu Euroopa Liidu 2023. aasta üldeelarve. Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) eelarve sisaldab 40 692 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringuid ja 40 698 miljonit eurot maksete assigneeringuid. Põhjus, miks nende assigneeringute summad on erinevad, seisneb liigendatud assigneeringute kasutamises teatavate komisjoni poolt otseselt rakendatavate meetmete puhul. Need on peamiselt seotud põllumajandustoodete müügiedenduse, poliitilise strateegia, kooskõlastus- ja auditimeetmetega.

2. EAGFI SIHTOTSTARBELINE TULU

Vastavalt määruse (EL) 2021/2116 artiklile 45 moodustab finants- ja tulemuslikkuse kontrolli otsuste kohastest finantskorrigeerimistest ja eeskirjade eiramisest tulenev tulu EAGFi kulude rahastamiseks määratud sihtotstarbelise tulu.

Kõnealuste sätete kohaselt võib sihtotstarbelise tuluga katta EAGFi mis tahes kulude rahastamist. Eelarveaastal saadud ja kasutamata jäänud sihtotstarbeline tulu kantakse automaatselt üle järgmisse eelarveaastasse[1].

EAGFi 2023. aasta eelarve hõlmab järgmist:

- komisjoni prognoosid turumeetmete, otsetoetuste ja muude otsese ja kaudse eelarve täitmise alla kuuluvate kulude rahastamisvajaduste kohta
- prognoosid eelarveaasta jooksul laekuva sihtotstarbelise tulu kohta.

Oma ettepanekus EAGFi 2023. aasta eelarveassigneeringute kohta võttis komisjon arvesse eeldatava sihtotstarbelise tulu kogusummat. Komisjon taotles, et 2023. aasta eelarvesse kantakse assigneeringud, mille summa arvutamiseks lahutatakse hinnanguline sihtotstarbeline tulu hinnanguliselt vaja minevast summast. Eelarvepädevad institutsioonid võtsid vastu EAGFi 2023. aasta eelarve, milles on arvesse võetud eeldatavasti laekuvat sihtotstarbelist tulu.

2023. aasta eelarve koostamise ajal hindas komisjon sihtotstarbelise tulu kogusummaks 632 miljonit eurot. Kuna ei eeldata ülekandmist 2022. aastast 2023. aastasse, siis prognoositi, et kogu summa kogutakse eelarveaasta jooksul. Assigneeringute taotlemisel põhitoetuskava jaoks (punkt 08 02 05 04) võttis komisjon arvesse kõnealust prognoositud tulu. Kõnealuse kava heakskiidetud assigneeringute ja sihtotstarbelise tulu summa on 14 826,3 miljonit eurot, sealhulgas 2,3 miljonit eurot, mis kanti üle eelmisest eelarveaastast.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) artikli 12 lõike 4 punkti b kohaselt võib sihtotstarbelisele sisetulule vastavad assigneeringud üle kanda ainult järgmisse eelarveaastasse. Seepärast kasutatakse kõnealust sihtotstarbelist tulu eelarve nõuetekohase haldamise huvides üldjuhul enne muid asjaomase eelarveartikli jaoks heakskiidetud assigneeringuid.

Käesoleva aruande lisas on esitatud 2023. aasta eelarve esialgne täitmine ja selle võrdlus eeldatava kuluprofiiliga.

3. PÕLLUMAJANDUSRESERV

2023. eelarveaastal kiideti heaks 450 miljonit eurot, et katta võimalikud kulud põllumajandusreservist (08 02 01). Jaanuari lõpuni kestva meetmega on ette nähtud eraldada Poolale 17 miljonit eurot munade ja kodulinnulihaga seotud erandlike turutoetusmeetmete jaoks[2]. Seni ei ole kulusid deklareeritud, kuid prognoositakse kogu summa täitmist.

Vastavalt määruse (EL) 2021/2116 artiklile 16 võib vastu võtta lisameetmeid, et anda põllumajandussektorile täiendavat toetust turukorralduseks või stabiliseerimiseks ning reageerida kiiresti põllumajanduslikku tootmist või turustamist mõjutavatele kriisidele.

4. MÄRKUSED EAGFI 2023. AASTA EELARVE ESIALGSE TÄITMISE KOHTA

Käesoleva aruande lisas on esitatud eelarve esialgne täitmine ajavahemikul 16. oktoobrist 2022 kuni 31. jaanuarini 2023.

Võrdlus on tehtud määruse (EL) 2021/2116 artikli 19 kohaselt loodud varajase hoiatamise süsteemi kuluprofiili rakendamise taseme põhjal.

4.1. TEATAVATESSE SEKTORITESSE SEKKUMISED ÜPP STRATEEGIAKAVADE RAAMES

Seni ei ole deklareeritud kulusid seoses ÜPP strateegiakavade kohaste uute sektoripõhiste sekkumisliikidega (ÜPP strateegiakavade kohased sekkumise liigid teatavates sektorites – 08 02 02). Kuna profiilides oli ette nähtud teisiti, esineb kõrvalekalle selle eelarveartikli kõigi punktide puhul. Kõrvalekallet peetakse praeguses etapis ajutiseks. Humala puhul (08 02 02 04) tehti makse väljaspool ÜPP strateegiakava (vt märkust punktis 4.2, 08 02 03 09 kohta).

4.2. ÜPP STRATEEGIAKAVADEST VÄLJA JÄÄVAD TURUGA SEOTUD KULUD

Assigneeringute kasutamine turuga seotud kuludeks väljaspool ÜPP strateegiakavasid (08 02 03) on üldiselt kooskõlas kasutusprofiiliga.

Eelarveartikli 08 02 03 01 (POSEI ja Egeuse mere väikesaared) kulud on 10,8 miljonit eurot (–4,7 protsendipunkti) väiksemad kui tarbimisprofiilis eeldati.

Meetmete „Põllumajandustoodete müügiedendus – Lihtsad programmid eelarve jagatud täitmise raames“ (08 02 03 02) rakendamine on 3,4 miljonit eurot (4,1 protsendipunkti) suurem kui profiil.

Koolikavade (08 02 03 04) puhul on seni deklareeritud kulud 4,7 miljonit eurot (2,7 protsendipunkti) suuremad kui kuluprofiil.

[2]Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2022/2406 (ELT L 317, 9.12.2022, lk 56–63).

Oliiviõliga (08 02 03 05) seotud kulud on 0,2 miljonit eurot (2,2 protsendipunkti) väiksemad kui jaanuari lõpus tarbimisprofiili järgi eeldati.

Puu- ja köögivilja (08 02 03 06) puhul on seni deklareeritud kulud 6,4 miljonit eurot (1,3 protsendipunkti) suuremad kui jaanuari lõpus kuluprofiili järgi eeldati.

Veinisektori toetusprogrammide (08 02 03 07) puhul on seni deklareeritud kulud 9,3 miljonit eurot (1,5 protsendipunkti) suuremad kui kuluprofiil.

Mesinduse (08 02 03 08) puhul on seni deklareeritud kulud 5,3 protsendipunkti (0,3 miljonit eurot) on suuremad kui jaanuari lõpus tarbimisprofiili järgi eeldati.

Humala puhul toimus täielik täitmine eelarverea 08 02 02 04 (Humala eelarvepunkt – ÜPP strateegiakavade kohased sekkumise liigid teatavates sektorites)– all asemel eelarverea 08 02 03 09 (Humala eelarvepunkt – ÜPP strateegiakavadest välja jäävad turuga seotud kulud) – all.

Eelarverea 08 02 03 10 (Riikliku ja eraladustamise meetmed) puhul püsib erinevus, sest sealiha eraladustamise puhul on liikmesriigid maksnud 2022. eelarveaastal osa summast, mis algselt oli kavas maksta 2023. eelarveaastal.

Erinevusi eespool nimetatud meetmete (v.a riikliku ja eraladustamise meetmed) profiilist peetakse praegu ajutiseks ja eeldatakse, et aasta lõpuks kasutatakse eelarves ettenähtud summad ära.

4.3. OTSETOETUSED VÄLJASPOOL ÜPP STRATEEGIAKAVASID

Assigneeringute kasutamine otsetoetusteks väljaspool ÜPP strateegiakavasid (08 02 05) on üldiselt kooskõlas kasutusprofiiliga. 2023. aasta jaanuari lõpuks deklareerisid liikmesriigid selle eelarveartikli jaoks kokku 31 882,0 miljonit eurot.

Ümberjaotava toetuse (08 02 05 03), kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetuse (08 02 05 05), looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade põllumajandustootjate toetuste (08 02 05 06), puuvilla eritoetuse (08 02 05 08), vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuskava (08 02 05 09) ja väikepõllumajandustootjate kava (08 02 05 10) kulud on kooskõlas tarbimisprofiiliga.

POSEI ja Egeuse mere väikesaarte toetusega (08 02 05 01) seotud kulud on 9,5 miljonit eurot (–2,1 protsendipunkti) väiksemad kui jaanuari lõpus tarbimisprofiili järgi eeldati.

Ühtse pindalatoetuse kava (08 02 05 02) puhul deklareeritud kulud on 75,3 miljonit eurot väiksemad (–1,7 protsendipunkti).

Põhitoetuskava (08 02 05 04) puhul on profiil arvutatud sihtotstarbelist tulu arvesse võttes. Seega on põhitoetuskava kulud üksnes 248,0 miljonit eurot (–1,7 protsendipunkti) profiilist väiksemad (vt lisa lahter „Üksnes teabe eesmärgil“).

Noorte põllumajandustootjate kava (08 02 05 07) puhul deklareeritud kulud on 38,0 miljonit eurot väiksemad (–8,0 protsendipunkti).

Eespool loetletud kavade profiilide erinevusi peetakse praegu ajutiseks ja eeldatakse, et aasta lõpuks kasutatakse eelarves ettenähtud summad ära.

5. EAGFi SIHTOTSTARBELISE TULU RAKENDAMINE

Lisas esitatud tabelist nähtub, et 2023. aasta jaanuari lõpuks oli sihtotstarbelist tulu laekunud 389,3 miljonit eurot. See hõlmab järgmist:

- eelarvepunkti 62 00 alla kuuluvat tulu (387,0 miljonit eurot). Tegemist on peamiselt tuluga, mida saadi raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise ning vastavuskontrolli otsustes sisalduvatest korrektsioonidest, aga ka seoses õigusnormide rikkumisega, millest liikmesriigid olid teatanud.

- 2022. aastast 2023. aastasse tegelikult üle kantud tulu 2,3 miljonit eurot, kuigi 2023. aasta eelarve vastuvõtmisel ülekandmistest tulenevat summat ei arvestatud.

6. JÄRELDUSED

EAGFi 2023. aasta eelarveassigneeringute esialgne kasutamine kuni 31. jaanuarini 2023 on arvutatud kuluprofiiliga võrdlemisi kooskõlas.

Olemasolevate sihtotstarbeliste tulude summa on juba 389,3 miljonit eurot ja sellele lisanduvad eeldatavasti eelarveaasta jooksul kogutavad lisasummad.

Praegu eeldab komisjon, et heakskiidetud assigneeringutest koos olemasoleva sihtotstarbelise tulu summaga ja eelarveaasta lõpuks kättesaadavaks tehtavast summast piisab kõigi kulude katmiseks.